

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรภาคเอกชนต่อ
ระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบมีพันธสัญญา
ในเขตภาคเหนือ

ผู้เขียน นายพรศักดิ์ เพิ่มมี

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) ส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์กฤษิน ศรีมงคล

ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์คุณฤๅ ฌ ลำปาง

กรรมการ

นายพัฒนกร ยาวิไชย

กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรภาคเอกชนต่อระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบมีพันธสัญญา ในเขตภาคเหนือ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และจิตวิทยา กับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรภาคเอกชน ตลอดจนปัญหาและความต้องการ และข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรภาคเอกชนต่อระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบมีพันธสัญญา ในเขตภาคเหนือ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรภาคเอกชนทั้ง 5 บริษัท โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรภาคเอกชนทั้ง 5 บริษัท จำนวน 145 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามนำผลที่ได้มาวิเคราะห์สถิติโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทดสอบไค-สแควร์

ผลการวิจัย พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรภาคเอกชนโดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 96.6 เป็นเพศชาย อายุโดยเฉลี่ย 29.83 ปี ระดับการศึกษา ร้อยละ 86.21 มีสถานภาพการสมรสแล้ว ร้อยละ 55.86 โสด มีอายุงาน 1-2 ปี มีระดับเงินเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ส่วนใหญ่มีถิ่นกำเนิดอยู่ในภาคเหนือ และไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม ความพึงพอใจในงานส่งเสริมการเกษตรภาพรวมอยู่

ในระดับปานกลาง(ค่าเฉลี่ย 2.89) ความต้องการความสำเร็จในงานส่งเสริมการเกษตรภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง(ค่าเฉลี่ย 2.51) ความเข้าใจในบทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรภาพรวมอยู่ระดับมาก(ค่าเฉลี่ย 0.84)

ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรภาคเอกชนต่อระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบมีพันธสัญญา ในเขตภาคเหนือ โดยค้ำถึงบริษัท พบว่า แนวทางการส่งเสริมการเกษตรต้องให้เกษตรกรให้ความร่วมมือมากขึ้น บริษัทมีความเข้มแข็ง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต้องปรับแผน หรือเงื่อนไขให้สอดคล้องกับแผนการผลิตของเกษตรกร เกษตรกรต้องศึกษาดูงานก่อนการร่วมโครงการ ในด้านการค้ำถึงเกษตรกรนั้น พบว่า แนวทางการส่งเสริมการเกษตรต้องทำให้เกษตรกรเข้าถึงเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรให้มากขึ้น เพื่อลดความเสี่ยง เกษตรกรให้ความร่วมมือ เชื้อพืช มีระเบียบ และเกษตรกรมีการวางแผนเพาะปลูกได้ดีขึ้น เกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมศึกษาดูงาน โดยส่วนใหญ่จะประสบความสำเร็จในการร่วมโครงการ

ผลการทดสอบ ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคมและจิตวิทยาเกี่ยวกับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรภาคเอกชนต่อ ระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบมีพันธสัญญา ในเขตภาคเหนือ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็น โดยค้ำถึงบริษัทได้แก่ ระดับการศึกษา อายุงาน ระดับเงินเดือน ถิ่นกำเนิด ความพึงพอใจในงานส่งเสริมการเกษตรความต้องการความสำเร็จในงานส่งเสริมการเกษตรและความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็น โดยค้ำถึงเกษตรกรได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุงาน ถิ่นกำเนิด ความพึงพอใจในงานส่งเสริมการเกษตร ความต้องการความสำเร็จในงานส่งเสริมการเกษตรและความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรภาคเอกชนต่อระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบมีพันธสัญญา ภาคเอกชน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรขาดการติดตามงาน นิเทศงานส่งเสริมให้กับเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง มีความรู้ ประสบการณ์ และการเข้าฝึกอบรมค่อนข้างน้อย ทำให้การถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่เกษตรกรไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ด้านเกษตรกรพบว่า พืชที่ทำการส่งเสริมการเกษตรโดยส่วนใหญ่จะเป็นพืชที่ต้องใช้ความละเอียด มีขั้นตอนในการผลิต เกษตรกรที่ร่วมโครงการมีปัญหาเกี่ยวกับผลผลิตที่กำหนดกับเกษตรกรไว้ไม่ได้มาตรฐาน ปัจจัยที่มากกระทบ ได้แก่ โรคแมลง ฤดูกาล สภาพแวดล้อม ที่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ ทั้งภาคเอกชนและภาคเกษตรกร ควรจะมีการประสานงานให้มากขึ้นและให้ความสำคัญในการส่งเสริมการเกษตรแบบมีพันธสัญญามากขึ้น

Independent Study Title Opinions of Private Agricultural Extension Workers Towards Contract Farming System in Northern Region

Author Mr. Pornsak Permee

Degree Master of Science (Agriculture) Agricultural Extension

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Katin Srimongkol Chairperson

Assoc. Prof. Dusdee Nalampang Member

Mr. Patakorn Yawichai Member

Abstract

The objectives of this research were to study the opinion of private agricultural extension workers towards contract farming in northern region, to investigate the relationship between socio-economic characteristics and opinion of northern private agricultural extension workers and to explore problems, need and suggestion from them on contract farming system.

The total 145 interviewees of extension officers from five private companies were interviewed by using simple random sampling method. The data was analyzed by percentage, minimum, maximum, frequency, arithmetic mean, standard deviation and chi-square test.

This study found that 96.6 percent of the extension officers were male with the average age of 29.83 years old. As for education background, it was found that almost of all the extension officers graduated bachelor degree (86.21%). About 55.86 percent of the extension were single. About 37.93 percent of the extension officers had experience for 1-2 year. half of the extension officers (50.30 %) had salary less than 10,000 baht/month. Most of them (70.34%)

had their birthplace in northern region. Most of them(65.52%) had never trained. The overall satisfaction on extension task was about 2.89 and the successful needed in extension was about 2.51. Both implied at intermediate level. The understanding of their role was about 0.84 that implied at high level. However, this study could reveal that most extension officers understood their responsibility but still lacked of experience, knowledge and good linkage among government and private sector.

As for the opinion of the private agricultural extension workers on contract farming in consideration of companies, it was found that farmers must have more collaboration, companies must be strengthened, the workers must adjust the plan or condition to be consistent to farmer's production plan Farmers must join the field trip and training before joining contract farming. When consideration of farmers, it was found that the extension workers must be more accessible. Farmers provided more collaboration, good reliability and good production plan. Most of farmers who joined the field trip and training were successful in contract farming.

From hypothesis testing, it was found that education, experience, salary level, birth place, satisfaction on extension task, achievement and understanding on extension role were highly related to the opinions of extension workers by considering to company. Sex, age, education, salary level, birth place, satisfaction on extension task, achievement, understanding on extension role were highly significance on the opinion of extension officers to consider to farmers.

Problems obstacles and suggestion of private agricultural extension workers on contract farming emerged from this study, it was found that the workers lacked of monitoring and supervising, less knowledge, experience and training. These might lead to transferring their knowledge to farmers. As for farmers, it was found that most of their promoted crops were intensive crops that needed intensive care. Farmers always had problems on seasonal disease and insect interference that could not control. Moreover, farmers' products quality did not reach the standard. The suggestion of this study was both private sector and farmers should have more coordination and should pay more attention to agricultural extension system of contract farming.